

Lausunto
10.2.2026
Miika Sahamies

Eduskunta
Sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönnä 5.2.2026 asiantuntijakuulemiseen 13.2.2026

HE 191/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Akava ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Lausunnon pääkohdat:

- Akava pitää kannatettavana hallituksen esityksen tavoitetta mahdollistaa korkeakoulututkinnon suorittaminen mahdollisimman monelle sitä vielä vailla olevalle.
- Hallituksen nykyiset toimet eivät kuitenkaan ole riittäviä suomalaisten koulutustason nostamiseksi OECD-verrokkimaiden tasolle. Sen sijaan tarvitaan pitkäjänteinen parlamentaarinen suunnitelma, joka sisältää monipuolisia koulutuspoliittisia toimia ja mahdollistaa niille kohdistettavat taloudelliset resurssit.
- Samassa yhteydessä tulee lisätä korkeakoulujen jatkuvan oppimisen tarjontaa, jotta myös työelämässä jo olevien osaamisesta voidaan pitää huolta.

Akava pitää erittäin perusteltuna esityksen tavoitetta, jolla pyritään lisäämään ensikertalaisten mahdollisuuksia korkeakoulutukseen. Esitys on osa koulutustason nostamisen ja korkeakoulutuksen opintopolkujen sujuvoittamisen toimenpideohjelman toimia, joilla on tarkoitus vapauttaa vuosittain noin 7 500 opiskelijapaikkaa ensikertalaisille. Tavoitteena on korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuuden nostaminen mahdollisimman lähelle 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Kuten hallituksen esityksestä ilmenee, ei ensikertalaisten osuuden kasvattaminen tavoitellusti kuitenkaan riitä. Tällä hetkellä Suomessa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden nuorten aikuisten osuus (39 %) on OECD:n (2025) keskiarvoa (48 %) matalampi kaikissa tutkintotyypeissä.

Akavan mukaan Suomen koulutustason nostamiseksi verrokkimaiden tasolle tarvitaan pitkäjänteinen parlamentaarinen suunnitelma. Sen osana tulee sopia hallituskausittain seurattavista välitavoitteista ja mittareista sekä mahdollistaa koulutukseen ja osaamiseen suunnattavat taloudelliset resurssit. Suunnitelmalla tulee tavoitella valmistumisiän madaltamista korkeakoulutuksen aloittamisikää aikaistamalla, keskeyttämisten ehkäisemistä ja opiskeluaikojen jouduttamista. Keskeisessä roolissa tulee olla myös maahanmuuton lisääminen. Suunnitelman laatimisessa tulee hyödyntää parlamentaarista TKI-työryhmästä saatua kokemuksia sekä parhaillaan

Lausunto

10.2.2026

Dnro 001/81/2025

opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla valmisteltavaa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota 2040.

Akava korostaa, että parlamentaarisen suunnitelman yhteydessä tulee samalla huolehtia myös työelämässä jo olevien osaamisen kehittämisestä. Tässä keskeistä on kehittää korkeakoulujen jatkuvan oppimisen tarjontaa ja tukea yksityistä kysyntää muun muassa nykyistä osaamisen kehittämisen verovähennysoikeutta laajentamalla.

Akava ry:n puolesta

Miika Sahamies

Koulutuspolitiikan päällikkö

miika.sahamies@akava.fi

Akava ry

www.akava.fi

Rautatieläisenkatu 6

00520 Helsinki

y-tunnus (0200918-0)